

Seminarium I

nt. Kryteriów doskonałości naukowej

Moderacja:

[Prof. Roman Słowiński](#)

Wnioski z dyskusji nt. **kryteriów doskonałości naukowej**

Po wprowadzeniu do dyskusji przez moderatora, przy 6 stołach odpowiadających obszarom:

1. Nauk humanistycznych
2. Nauk społecznych
3. Nauk biologicznych i rolniczych
4. Nauk ścisłych i nauk o Ziemi
5. Nauk technicznych
6. Nauk medycznych

dyskutowało ok. **50 osób**.

Każdy stół miał swojego **animatora-sprawozdawcę**.

Dyskusja przy stołach trwała **60 min**, a sprawozdania animatorów **30 min**.

Wnioski z dyskusji nt. **kryteriów doskonałości naukowej**

Po wprowadzeniu do dyskusji przez moderatora, przy 6 stołach odpowiadających obszarom:

1. Nauk humanistycznych	Prof. Tomasz Jasiński
2. Nauk społecznych	Prof. Dominika Maison
3. Nauk biologicznych i rolniczych	Prof. Marek Figlerowicz
4. Nauk ścisłych i nauk o Ziemi	Prof. Katarzyna Chałasińska-Macukow
5. Nauk technicznych	Prof. Elżbieta Frąckowiak
6. Nauk medycznych	Prof. Maciej Zabel

dyskutowało ok. **50 osób**.

Każdy stół miał swojego **animatora-sprawozdawcę**.

Dyskusja przy stołach trwała **60 min**, a sprawozdania animatorów **30 min**.

Wnioski z dyskusji nt. **kryteriów doskonałości naukowej**

Jaka powinna być hierarchia wskaźników doskonałości naukowej badaczy?

1. Ranga publikacji, lecz nie parametryczna, tylko ekspercka; kształcenie kadry naukowej; ciekawość intelektualna, pomysłowość, umiejętność stawiania pytań, dostrzeganie problemów
2. Jakość publikacji, nie interpretowana wyłącznie punktowo, choć pożądane są wysokopunktowe; międzynarodowość; interdyscyplinarność, także wewnątrz nauk społecznych, np. socj-psych.
3. Ocena 2-etapowa: najpierw ocena bibliometryczna prowadząca do podziału na grupy jakości (A,B,C), potem ocena ekspercka (zdobywanie grantów, zaproszenia na prestiżowe konferencje, mobilność, kształcenie kadry)
4. Doskonałość naukowa jest możliwa do osiągnięcia tylko w systemie otwartym: we współpracy międzynarodowej, w relacjach interdyscyplinarnych i międzypokoleniowych; mówmy o osiągnięciach a nie o dorobku naukowym; ranga publikacji, zainteresowanie tą publikacją przez świat, zaproszenia na prestiżowe konferencje, wdrożenia, innowacyjność, kształcenie kadry i sukcesy wychowanków, mobilność

Wnioski z dyskusji nt. **kryteriów doskonałości naukowej**

Jaka powinna być hierarchia wskaźników doskonałości naukowej badaczy?

5. Nauki techniczne zawierają dwie składowe: nauki podstawowe i nauki stosowane (inżynierskie); ranga publikacji, zainteresowanie tą publikacją przez świat, wdrożenia, wynalazki, patenty wykorzystane, zaproszenia na prestiżowe konferencje, kształcenie kadry i sukcesy wychowanków
6. Ranga publikacji; zainteresowanie środowiska mierzone liczbą cytowań; indeks Hirscha, zaproszenia na prestiżowe konferencje; wdrożenia badań naukowych i B+R do praktyki; kształcenie kadry naukowej i sukcesy wychowanków

Wnioski z dyskusji nt. **kryteriów doskonałości naukowej**

Jak oceniać wartość publikacji (czasopismowych, książkowych, konferencyjnych)?

1. Opierać się wyłącznie na ocenie eksperckiej, nie stosować bibliometrii;
kultura i związana z nią humanistyka nie jest ogólnościowa, lecz ma wymiar regionalny
2. Nauki społeczne muszą odnosić się do problemów społecznych, czyli muszą być stosowane;
ważne są publikacje wysokopunktowe, a także monografie w języku angielskim i polskim
3. Za pomocą wskaźników bibliometrycznych
4. Ocena zależna od dziedziny i dyscypliny; IF wraz z wieloletnią cytowalnością
5. Ważna liczba cytowań obcych, przez niezależnych ekspertów; ważniejsze są czasopisma,
ale w szybko rozwijających się specjalnościach (bez wysokopunktowych czasopism), także konferencje (choć sprzyjają powstaniu „spółdzielni”), mniej książki, bo często brak *peer review*
6. Najważniejsze są publikacje w czasopismach, oceniane za pomocą IF i cytowań

Wnioski z dyskusji nt. **kryteriów doskonałości naukowej**

Jaka powinna być rola oceny eksperckiej (peer review)?

1. Przy ocenie wartości osiągnięcia główną rolę ma ekspert
2. Trudność w doborze ekspertów obiektywnych, odważnych i nieukładowych; ocena ma być jawna
3. Bardzo istotna rola eksperta, lecz musi mieć istotny dorobek naukowy w tej samej specjalności
4. Dominująca rola oceny eksperckiej, ale obejmującej interview
5. Bardzo istotna rola eksperta pod warunkiem dobrego doboru; powinien to być niezależny specjalista z tego samego obszaru tematycznego, a ocena powinna być inna dla indywidualnego badacza i dla instytucji
6. Rola opinii eksperckiej powinna dominować przy ocenie jednostkowej (awanse, stopnie naukowe, projekty badawcze itp.), natomiast powinna się zmniejszać na rzecz oceny parametrycznej przy ocenie większych grup, np. ocena krajowych jednostek naukowych

Wnioski z dyskusji nt. **kryteriów doskonałości naukowej**

Jak oceniać zainteresowanie środowiska naukowego wynikami prac badawczych?

1. Rozpoznawalność w środowisku naukowym oraz obecność w kulturze
2. Indeks Hirscha dobry do oceny po dłuższym okresie czasu pracy, gdyż długo się buduje; doceniać współautorstwo wielkich autorytetów
3. Wyłącznie parametry naukometryczne: IF, indeks Hirscha
4. Liczba cytowań publikacji, rola autora korespondującego, pozycja w świecie nauki, zaproszenia na prestiżowe konferencje, obecność w komitetach naukowych; to można ocenić bez punktów
5. Liczba cytowań publikacji, indeks Hirscha, średnia liczba cytowań na publikację (obnaża przyczynkarstwo), zaproszenia na prestiżowe konferencje
6. Zaproszenia na prestiżowe konferencje; uznanie stworzonej szkoły naukowej; wybór do władz towarzystw naukowych, czy komitetów naukowych konferencji

Wnioski z dyskusji nt. **kryteriów doskonałości naukowej**

Czy i jak promować interdyscyplinarność badań naukowych?

1. Promować ją na wczesnych etapach kształcenia studentów i doktorantów, by zwiększać ich horyzonty myślowe, a później dbać o osiągnięcie najwyższej jakości w swojej dyscyplinie
2. -
3. Promować dobre badania, niezależnie od tego czy są interdyscyplinarne, czy nie
4. Interdyscyplinarność jest pożądana; aby uniknąć utrudnień w ocenie dorobku o cechach interdyscyplinarności powoływać mieszane zespoły eksperckie
5. W naukach technicznych interdyscyplinarność jest szczególnie ważna, gdyż odniesienie badań do świata rzeczywistego wymaga wiedzy z różnych dziedzin
6. Promować poprzez tworzenie centrów interdyscyplinarnych, np. informatyki medycznej lub biomateriałów

Wnioski z dyskusji nt. **kryteriów doskonałości naukowej**

Jak oceniać wdrożenia wyników naukowych i patenty?

1. Wdrożenia=książki, oceniać przez wpływ na szeroko rozumiana kulturę
2. -
3. Według ich wartości rynkowej, czyli jakie dały przychody lub wartości społeczne
4. Jakość wdrożenia to jego wynik finansowy; patent się liczy tylko wtedy, gdy jest wdrożony
5. Wartość wdrożenia i patentu jest równa wartości przychodu, który z nich pochodzi
6. Patent osiąga wartość dopiero w momencie wdrożenia; należy zdecydowanie docenić aplikacje nie przynoszące bezpośrednich korzyści finansowych ale korzyści o charakterze społecznym, prozdrowotnym i kulturowym

Wnioski z dyskusji nt. **kryteriów doskonałości naukowej**

Jak zwiększyć finansowanie badań podstawowych w zakresie nauk technicznych?

1. -
2. -
3. Wprowadzić w NCN panel „biotechnologia” (NZ10)
4. -
5. Panuje odczucie, że w NCN nauki techniczne są pokrzywdzone; gdy projekt zakłada tworzenie modelu, to jest odrzucany i odsyłany do NCBiR, które z kolei finansuje tylko badania zakończone wdrożeniem w przemyśle; w NCN nauki techniczne są przystawką do nauk ścisłych (ST) i często wnioski politechniczne są oceniane przez specjalistów z nauk ścisłych, np. powinno się stworzyć panel odpowiadający informatyce, elektronice i telekomunikacji (zakres IEEE), gdyż w ST6 ton nadaje tzw. matematyka komputerowa, a w ST7 fizyka
6. -

Wnioski z dyskusji nt. **kryteriów doskonałości naukowej**

Czy sukcesy wychowanków są miarą doskonałości szkół naukowych a także ich liderów?

1. Jak najbardziej!
2. -
3. Tak, w środowisku musi zaistnieć „masa krytyczna”, czyli szkoła naukowa, by osiągać sukcesy
4. Tak, dobrą praktyką był warunek posiadania choćby załączka szkoły naukowej przy ubieganiu się o tytuł profesora; ponieważ polityka grantowa nie pomaga w tworzeniu szkół naukowych, to sukcesy wychowanków są tym większym osiągnięciem lidera
5. Tak, są istotną miarą doskonałości szczególnie dojrzałych badaczy
6. Zdecydowanie tak

Wnioski z dyskusji nt. **kryteriów doskonałości naukowej**

Jakie zjawiska umniejszają doskonałość naukową lub powodują jej brak?

1. Nieuczciwość, manipulowanie wskaźnikami, wtórność i powtarzalność badań, brak odwagi intelektualnej, brak wsparcia dla młodej kadry, ideologizacja humanistyki, słabe finansowanie dostępu do bibliotek zagranicznych, nonsensowna sprawozdawczość
2. Zbyt szybkie i zbyt częste wprowadzanie zmian w zasadach oceny, bez rozłożenia na etapy
3. Plaga grzecznościowych recenzji; przeciążenie obowiązkami dydaktycznymi i administracyjnymi; biurokracja; brak specjalizacji w dydaktyce; brak otwarcia i wymiany myśli, brak mobilności; nienowoczesna struktura organizacji pracy administracyjnej
4. Badania „pod punkty”; ograniczone finansowanie; zanik autorytetów; atomizacja środowiska
5. Brak finansowania stabilnego, gdy to zależy od grantów; brak programów długofalowych; zmienność kryteriów oceny; przeciążenie dydaktyką; biurokracja
6. Aprobata miernoty, bylejakości i nieuczciwości; niedofinansowanie nauki i jej pracowników